Gődény Jonatán

A NAGY PARÓDIA

Megjegyzések a „virtuális valóság” jelensége kapcsán

A jelen tanulmányban a „virtuális valóságnak” nevezett jelenség részletesebb vizsgálatát tűzzük ki célul. Egyfelől egyre határozottabban megmutatkozó társadalmi szerepét és hatásait, másfelől szimbolikáját tekintjük át. Utóbbira azért van szükség, hogy megerősítse és alátámassza azon feltevésünket, miszerint a „virtuális valóság” megjelenése és térnyerése az emberiség hosszú ideje tartó alászállításának újabb és igen veszedelmes állomása. Nem csupán az ember természetes életmódjának megrontására irányul, hanem egyenesen annak elhitetésére, hogy egy új Paradicsom születésével áll összefüggésben, és olyan ígéretekkel kecsegtet, amelyek látszólag megfelelnek azoknak az eredményeknek, amelyeket eredetileg a vallások és spirituális ösvények hoztak el az állhatatos követő számára.

Alapvetően nem szükséges túlságosan mély megközelítést alkalmaznunk ahhoz, hogy belássuk: a technikai-elektronikus-digitális kibontakozás gyökeresen megváltoztatta az emberi élet természetes rendjét. A *Magyar Hüperión* egy korábbi számában Alan Watt például részletesen beszámol arról, miképp járult hozzá a televízió megjelenése az organikusan működő közösségek és szokások lerombolásához.[1] Ma azt láthatjuk, hogy ez a tendencia egyre fokozódik. Az emberek már személyre szabott, hordozható mini tévéket tartanak a zsebükben, amelyekkel sokszor bensőségesebb kapcsolatot ápolnak, mint a barátaikkal, és nemsokára elterjesztik a virtuális szemüvegeket is, amelyek ennél is közvetlenebb módon tudják majd befolyásolni az ember tudatát. Logikus, hogy ez azt is jelenti: mindazok, amiket korábban a tévé negatív hatásaiként mutattak ki, hatványozottan érvényesülni fognak, ha ilyen szerkezetekkel még szorosabban összekötik az ember életét.

Mindez ugyanakkor sokkal nagyobb problémákat rejteget annál, minthogy egyszerű anomáliaként kezeljük. Nem csupán arról van szó, hogy a „virtuális valóság” károsan hat az életünkre, ha nem megfelelően élünk vele, hanem arról, hogy puszta jelenlétével is negatívumot képvisel: könnyen „a valóság” lehet.

Bizonyos meghatározásokat követve arra jutunk, hogy pontosan a „virtuális valóság” az, amit a felfelé irányuló tudati művelet – amelynek folyamán az ember önnön szellemi lényegéhez közelebb kerül – tökéletes ellentéteként jelölhetünk meg. A technikai kibontakozás legutóbbi produktumait illetően arra lehetünk figyelmesek, hogy a telefon, a rádió, a televízió, a számítógép, az internet, az okostelefon és – mindezek összességeként – az egyre nagyobb erőkkel népszerűsített virtuális szemüvegek és sisakok már nemcsak átalakítják az ember életvezetését, hanem egyenesen egy új világba invitálják, nemcsak az adott életkörülmények

megváltozását, hanem egy új valóság létrejöttét idézik elő, amit ráadásul a legfontosabbnak kezdenek tekinteni. Az embert és tudatát ezen eszközök által – leginkább a látó- és hallószerv stimulálásán keresztül – maradéktalanul át kívánják helyezni egy olyan „dimenzióba", amely szinte teljesen felszámolja a földi-emberi realitás alapvető átélését és tapasztalatát.

Azok a tradicionális megállapítások, amelyek a modern világ deviációjával kapcsolatosak, gyakorlatilag mind ráilleszthetőek a „virtuális valóság" problémájára. Minden eddigi modern jelenség közül erre igaz a leginkább, hogy mennyiségi jellegű, vagyis a leginkább megpróbálja kiküszöbölni a minőségeket a rendszeréből. Erre igaz a leginkább, hogy parodisztikus, torz, meghamisított, karikatúraszerű; hogy végletes dualitásra épül; hogy „pszichikus tetemek automatizmusához" hasonló; hogy disszolúció jellemzi, azaz egy materializmust is alulmúló jelleget ölt; hogy mechanisztikus jellegű, vagyis gyakorlatilag nincs helye benne az autonóm szellemi erőfeszítéseknek; hogy összefüggésben áll azzal az új korral, új világgal, amit bizonyos körök folyamatosan hangoztatnak; hogy egy végletekig fokozott individualizmus, kollektivizmus és uniformitás az ismérve. És így tovább. Vagyis ez hordozza magában leginkább annak az „ellenbeavatásnak" a tulajdonságait, amely *„a lényeket nem az emberfeletti állapotok felé vezeti, mint a beavatás, viszont nem is korlátozza magát kizárólagosan az emberi területre, (hanem) elkerülhetetlenül az emberalatti irányába fogja vezetni őket"*.[2]

Egy torz univerzumról beszélünk, hiszen teljes egészében emberi valóságunk gyenge másolata. A „virtuális valóság" képei és hangjai az utánzatai, a tükröződései és a visszhangjai, vagyis mennyiségen alapuló újraalkotásai az élő világnak. Erre az esetlegességre utal az is, hogy az egész rendszer a puszta számszerűségre épít, és abból bontakozik ki. Egészen pontosan a kettes számrendszerből, amely a számítógépek működésének alappillére, és amely nemcsak azt fejezi ki nagyon jól, hogy amit megjelenít, az a végletekig fokozott mennyiség jegyében áll, hanem azt is, hogy a végletekig fokozott dualitás jegyében áll. Vagyis olyan ellentétpár feszültségén alapul (jelen esetben ez a *0* és az *1*), amelyek nincsenek visszavezetve közös metafizikai eredőjükre, és ami mindig azon szervezetek szemléletére volt jellemző, amelyek szellemi értelemben valamiféle torzuláson mentek keresztül.[3] Noha tiszta mennyiség önmagában nem létezhet, vagyis a dolgok mennyiségre való redukciója egy bizonyos határt soha sem léphet át,[4] a számítógépek mennyiségen, számszerű információkon *(bit)*, egymástól minőségileg szinte megkülönböztethetetlen egységeken alapuló működése nagyon közel áll ehhez a határvonalhoz.

Ha hozzávesszük azt a tradicionális tanítást, miszerint a *kezdetet* a kör vagy gömb, a dolgok – jelen esetben világunk – *végét* pedig a négyzet vagy kocka jelképezi,[5] akkor egészen beszédes jelet fedezhetünk fel abban a tényben, hogy minden képernyő szükségszerűen apró négyzetekből *(pixel)* áll, amelyek, bármilyen nagy felbontásban is jelennek meg (vagyis bármilyen kicsik is a négyzetek az egyébként szintén többnyire négyszög alakú képernyőn), természetükből adódóan soha sem fogják tudni tökéletesen utánozni a körszerű, vagyis az életszerű, természetes alakzatokat. Ha belegondolunk, van egy roppant parodisztikus jellege annak, hogy valami, ami semmilyen módon nem képes a körszerűségre, mégis megpróbálja ennek a benyomását kelteni (vagyis elhitetni magáról, hogy nem a véggel, a felbomlással és a mennyiséggel, hanem a kezdettel, a kibontakozással és a minőséggel kapcsolatos – egy új Paradicsommal).

Továbbá ha azt is figyelembe vesszük, hogy ezeket a *pixel*eket majdnem tökéletes uniformitás jellemzi, az ezekből felépülő bár-

milyen formát is ugyanez az egyformaság fogja jellemezni, ami azt jelenti, hogy bármit is jelenítsenek meg, az a kivilágított *pixel*ek számán, illetve színén és fényerején kívül semmiben nem különbözik egy másik formától. Vagyis – egy példával élve – a „virtuális víznek" ugyanaz a természete, mint a „virtuális tűznek", azaz a „virtuális térben" úgy jelennek meg egy kifordított hierarchia értelmében a különbségek, hogy azok lényegüket tekintve – akár horizontális, akár vertikális értelemben – szinte semmiben nem térnek el egymástól. A „fordított minőségek" e problémája könnyen tetten érhető például azokban az esetekben is, amikor egy cég azzal próbálja eladni a tévéjét, hogy az az eddigieknél „valósághűbb" képet mutat, sőt, nemegyszer találkozni olyan reklámmal, amely egyenesen azt sugallja, hogy mindaz, amit a tévéképernyőn keresztül látunk, a valóságnál is valóságosabb. Itt vélhetően ugyanazzal a jelenséggel találkozunk, amit Guénon a *„mennyiség uralmának"* kiteljesedéséről mond, *„aminek a környezet valódi átalakulását is magában kell foglalnia"*,[6] és amit még egy posztmodern szerző, Jean Baudrillard is igen éleslátóan felismert, amikor korunkat az eredendő valóságot teljesen elfedő és elfeledtető *„szimulációk"* világának nevezte.[7]

A hangokkal és a zenével kapcsolatban hasonlókat lehet mondani. Ma nagyrészt elektronikus zenével találkozunk. Ez vagy eleve elektronikusan megszerkesztett zene, vagy olyan hagyományos hangszerekkel játszott zene, amit felvettek és elektronikus formában visszajátszanak. Az átalakítás által részben elvész a zene vagy akár az emberi hang minősége és egyedi jellege. A legkiválóbb zenemű és a legszívhezszólóbb beszéd is a gépszerűség és az életidegenség jegyeit hordozza magán. A hangok elveszítik igazán közvetlen hatóerejüket, és bár látszólag nagyon jól rekonstruálják az élő zenét, egyszersmind megtagadják azt, miközben az embert is eltávolítják a valódi hangok megtapasztalásától.

A „virtuális valóság" megteremtésében és térnyerésében kiemelt szerepet kap a dolgok lefényképezésének és lekamerázásának divatja, valamint az a tendencia, hogy minden embert és minden tárgyat, illetve helyszínt kamerával akarnak felszerelni, amit főként az élmények megosztása, másfelől pedig a közbiztonság címszava alatt tesznek. Ez a magánszféra eltűnése, valamint a „totális kontroll" megvalósulása mellett az emberi valóság fentebb említett transzformációjához járul hozzá. A különféle

„(…) az embert és tudatát (…) – leginkább a látó- és hallószerv stimulálásán keresztül – maradéktalanul át kívánják helyezni egy olyan »dimenzióba«, amely szinte teljesen felszámolja a földi-emberi realitás alapvető átélését és tapasztalatát."

felvételek készítésével ugyanis az ember nem csupán „megörökít" vagy ellenőrizhetővé és megfigyelhetővé teszi magát és másokat, hanem érzelmeit, gondolatait, emlékeit, tevékenységét, vagyis egész életét digitalizálja, azaz egy nagyfokú minőségromlással együtt járó, újfajta realitássá alakítja át. Szemléletes példáját adja ennek a megállás nélkül fényképező turista vagy egy életeseményét az interneten élőben közvetítő fiatal esete, akik számára a jelen pillanat közvetlen átélése idegen fogalommá vált. Ahelyett, hogy aktuális tapasztalataikra koncentrálnának, egyedül azzal törődnek, hogy virtuálisan elérhetővé és visszakereshetővé tegyék életük azon pillanatait, amelyek immár nem saját lelki gazdagodásukat szolgálják, hanem a „virtuális birodalom" kiteljesítéséhez járulnak hozzá.

Mindez összefüggésben áll Isten „mindent látó szemének" meghamisításával, egy újabb jellel, ami a tradicionális szimbolika tökéletes félreértéséből következik. A kamera ugyanis csupán az emberi világra lát rá, egészen ponto-

san annak is csak egy-egy részletére, ráadásul azt is torz formában észleli. Különös egybeesés, hogy bizonyos szentiratok az *„idők végén”* megjelenő *„hamis messiást”* olyan lényként jelölik meg, akinek legfontosabb ismertetőjegye, hogy félszemű,[8] ami azt fejezi ki, amit a szintén „félszemű” kamera esetében tapasztalhatunk: nincs megfelelő rálátása a valóságra. Ez abban az esetben is igaz, ha az összes kamera által begyűjtött információkat vizsgáljuk, mivel a valóságra való rálátás így is esetleges és töredékes, nem beszélve arról, hogy ez a „mindent látás” pusztán külsőleges, vagyis a létezők benső lényegét illetően nem rendelkezik semmiféle ismerettel.

Ezeknek a jelenségeknek továbbá kétségtelenül van valami „varázsuk”. A legújabb technikai eszközök elbűvölik, valósággal megbabonázzák az emberek többségét. Gondoljunk például a szinte bárhonnan elérhető internetre, az érintőképernyőre, a távirányításra, a háromdimenziós filmekre, a szemmozgás alapján irányítható szoftverekre vagy a számítógépes játékokban és a „virtuális téren” belül végrehajtható tettekre, amelyeknek van egyfajta „csodajellege”, és amelyek révén a használók valamelyest azt gondolhatják, hogy ők maguk is csodatevőkké, különleges képességek birtokosává, pótolhatatlan és magasrendű élmények átélőivé váltak. Ha figyelembe vesszük, hogy ez alól azoknak sincs igazán lehetősége kibújni, akik meglennének e találmányok nélkül, felvetődik a kérdés, hogy a *Jelenések könyvének* egyik jól ismert része – *„senki se vehessen vagy adhasson, csak az, akin bélyegként rajta van a fenevad neve vagy nevének a száma”*[9] – vajon nem éppen arra utal-e, hogy mindenkinek be kell majd lépnie ebbe az új világba?

„Az internet több tekintetben az egyetemes tudat szerepében tűnik fel. Látszólag mindent tud és ismer, mindenütt jelen van és bárhonnan elérhető, látszólag sok mindent megad és sok mindenre képesek lehetünk általa, vagyis olyan kvalitásokkal rendelkezik, amelyek elsőre isteni tulajdonságoknak tűnnek.”

A „virtuális valóság” esetében az a kritérium szintén teljesülni látszik, hogy olyan létállapotot idéz elő, ami a materializmusnál is veszedelmesebb. Olyan illékony természetű valóságot, amely ugyan az anyagon alapul (esetünkben lennie kell egy többé-kevésbé kézzelfogható tárhelynek, ahol a „virtuális tér” létrehozásához szükséges információkat őrzik), mégsem anyagi abban a tekintetben, hogy még az anyagi biztonság élményét is feloldja, és olyan valóságfoszlányokat, káprázatszerű jelenségeket tár a tapasztaló elé, amelyek annyira ingatag lábakon állnak, hogy csoda, hogy egyáltalán képesek fennmaradni. Mindaz az információ, amelyeket immár távoli, közvetlenül nem, csak interneten keresztül hozzáférhető tárhelyek sokaságán őriznek, a szerverek globális meghibásodása vagy egy globális áramkimaradás esetén egyszerűen megszűnnének létezni, méghozzá úgy, mintha soha nem lettek volna. Erre az illékonyságra mutat például az imént vázolt mechanizmusra használt „felhőrendszer” kifejezés, vagy az a tendencia, hogy a készülékekről igyekeznek eltüntetni a vezetékeket (*bluetooth, wifi* stb.), az adathordozókat, valamint minden fizikailag tapintható gombot (érintőképernyő), de erre utal a keret nélküli telefon vagy az üvegképernyő kivitelezésének szándéka is, ami az áttetszőség révén azt az illúziót fogja kelteni, mintha a rajta megjelenő „virtuális objektumok” a létrejöttüket előidéző technikai eszköztől függetlenül lebegnének a térben. Megfigyelhető egy folyamat, amely el akarja tüntetni a szemünk elől a hardvert, a „virtuális valóság” fizikai hordozóját, illetve mintegy össze akarja olvasztani a szoftverrel, hogy ezzel egyfajta anyagtalanságot színleljen, és közvetlen hozzáférhetőséget biztosítson a „virtuális jelenségekhez”.

Mindemellett az is elmondható, hogy a „virtuális valóság” egy álegységet valósít meg. Annak

ellenére, hogy a telefonálásról vagy még inkább az internetről – amelyek szerves részei a „virtuális térnek" – megtévesztő módon úgy beszélnek, mint ami összeköti az embereket. Ugyanis egyszerre valósul meg egy szélsőséges individualizmus, amelyben a „virtuális térbe" merülő ember mindenkitől elszigetelődik, és egy szélsőséges kollektivizmus, amelyben bárki kapcsolódhat bárkihez, ám kizárólag közvetetten, a valós, élő érintkezés minden lehetősége nélkül. Olyasfajta atomizáció ez, ami megint csak ellentéte a tudat valódi természetének, amely magáénak tudja ugyan az egyedüliség és az egység kvalitásait, de nem a testbe zárt és lehatárolt elme síkján.[10] Érdekes, hogy ez a belső, atomszerű tudatállapot milyen pontosan tükröződik a szemlélő elé táruló valóságban is, amely szintén sajátos értelemben vett atomokból épül fel a már említett *pixel*ek formájában. Ebben pedig nemcsak annak a tradicionális igazságnak újabb jelét fedezhetjük fel, miszerint létünk minősége elválaszthatatlanul összefügg az általunk birtokolt tudatállapot minőségével, hanem annak is, hogy bizonyos modern eszmék – például az atomokból felépülő világ elgondolása – valójában nem igazán a számunkra adott világ működésének magyarázására szolgálnak, hanem inkább az eljövendő valóság, a „virtuális tér" felépítésére igazak.

Hasonló megállapítások tehetők ama modern hipotézisek esetében, amelyek azt akarják bizonyítani, hogy csak anyag létezik, és mindaz, amit elménk vagy tudatnak nevezünk, csupán az anyag valamiféle kölcsönhatásának eredménye. A számítógépek esetében ténylegesen beigazolódik, hogy a szoftver, vagyis a számítógép „lelke" a hardveren, a számítógép testén alapul, abból következik. Csakhogy ez az emberi síkra már nem igaz. Az emberi tudat nem gépszerű, nem olyan mechanizmus szerint működik, mint a számítógép, amely, ha az intelligencia jeleit is mutatja, természetéből adódóan nem képes megérteni semmit önmagától. A tudat egy részekre nem bontható, önmagában is megálló egység az intuitív benső tapasztalat számára, ami a számítógépes rendszerekről vagy az úgynevezett mesterséges intelligenciáról nem mondható el, hiszen azok emberek által összeállított bonyolult parancshalmazokból állnak össze, amelyek sohasem lesznek képesek valódi tudattá szerveződni. Mindezek ellenére már nemcsak arról esik szó, hogy az emberi tudat működése a géphez hasonló, hanem egyenesen arról, hogy teljesítményben egyre inkább elmarad a gépekhez képest. Vagyis megmutatkozik egy olyan folyamat, ahol a tudat relativizálását és az anyag elsőbbségének hangoztatását követően újra egy tudati jellegű realitást emelnek piedesztálra, csakhogy ez már egy általtudat, amely a lehető legjobban elválasztotta és elidegenítette magát a közvetlen emberi tudatosságtól.

A dolgok kifordított logikája szerint eljöhet az a pont, amikor az internetet, illetve a mesterséges intelligenciát mint az „egyetemes tudat" *paródiáját* fogják úgy kezelni, mint ami mindig is létezett, és a mindenség forrása. Az internet több tekintetben az egyetemes tudat szerepében tűnik fel. Látszólag mindent tud és ismer, mindenütt jelen van és bárhonnan elérhető, látszólag sok mindent megad és sok mindenre képesek lehetünk általa, vagyis olyan kvalitásokkal rendelkezik, amelyek elsőre isteni tulajdonságoknak tűnnek. Ám nem nehéz belátni, hogy ez olyan digitális mechanizmus, ami az ember által jött létre, és éppen emiatt lényegileg nem múlhatja felül, sőt, meg sem közelítheti az embert – éppúgy, ahogyan az ember sem válhat többé Istennél, még ha meg is tagadta, és úgy tesz, mintha nem létezne.

Beszédes ennek kapcsán a transzhumanizmus kifejezés, amely azt igyekszik sugallni, mintha a gépekkel való összenövés, a gépemberré *(cyborg)* válás egyfajta transzcendálás lenne, azaz mintha egy magasabbrendű lét- és tudatállapotba való átlépéssel, illetve az embervolt

felülmúlásával állna kapcsolatban. Valójában mindennek pontosan az ellenkezőjéről van szó.

Érdemes felvetni, hogy az a bizonyos új világrend, amit különböző ágensek folyvást emlegetnek, nem annyira új politikai berendezkedést, egy új világi hatalom megjelenését és a hatalmi struktúra átrendeződését jelenti, mint inkább azt, hogy az embereket ebbe a gyökeresen új valóságba fogják beterelni. Ha a világban vannak is – helyes vagy helytelen törésvonalak mentén kialakuló – érdekellentétek és háborúk, egyvalaminek minden ország ugyanúgy behódolt, és ez a mindenkori legmodernebb technológia. Vagyis a valódi ellenség ellen – a modern technológia és ennek csúcsra járatott formája, a „virtuális valóság" ellen – senki sem harcol, és bizonyos értelemben nem is tud harcolni, mivel csak úgy tud életben maradni (legalábbis ezt feltételezi), ha ellenségeihez vagy vetélytársaihoz hasonlóan saját maga is fejleszti a technológiáját. Ez egy ördögi kör, amelyben a pusztulás elkerülésének szándéka még roszszabb eseményhez vezet. Ezzel kapcsolatban felmerül a kérdés, hogy például a terrorizmusra és a különféle katasztrófákra való folyamatos és módfelett gyanút keltő hivatkozások vajon nem szándékos sugalmazásai-e annak, hogy ez a világ „nem biztonságos", annak érdekében, hogy még inkább megerősítsék az emberekben azt a hajlandóságot, hogy a „virtuális valóság" kapuján átlépjenek egy sokkal ideálisabbnak beállított világba?

Bizonyos megállapítások szerint az *„idők végén"* az egyre felgyorsuló idő *„összepréseli a teret"*.[11] Azaz a folyamatoknak – a földrajzi felfedezések és a különféle terjeszkedések átmeneti fázisát követően – szükségképpen olyan irányba mutatnak, ahol az egyéneknek egyre kevesebb fizikai terük adódik. És valóban: a „virtuális valóság" részedettje végül majd minden teréről lemond, sőt, amennyiben az agy bizonyos pontjait összeköttetésbe hozzák a „virtuális valóság" feltárulását biztosító eszközökkel, a teste megmozdításának lehetőségétől is elesik. Feleslegessé válik egyik helyről a másikra történő utazása, mert a cél többé nem a világ ismeretlen tájainak felfedezése lesz, hanem az új világhoz való kapcsolódás, ami mindenhonnan elérhető lesz. Ráadásul az ember világa többé nem kecsegtet semmiféle titokkal, ami felfedezésre érdemes, hiszen a távoli tájakról készült felvételek sokkal hamarabb elérnek hozzá, semhogy saját szemével pillantaná meg őket, ami feleslegessé teszi felkutatásukat, mivel a felvételek azt az illúziót keltik benne, hogy már ismeri ezeket. Nem beszélve arról, hogy mivel saját szobájában is átélhet egy tengerparti nyaralást, az utazás lényegében szükségtelenné válik. Ebben az esetben egy új tér kibontakozásának lehetünk tanúi, csakhogy ez már minden térátélés legkorlátozottabb formája, hiszen olyan dimenzió sajátja, amely éppen egy magasabbrendű létmód megtagadása révén keletkezik.[12]

Ami pedig a „minden ember egyenlő" elvet illeti, itt relatíve valóban megvalósul, amennyiben az emberi világ irányába mindenkit tökéletesen ellehetetlenítenek, és az új valóságban bárki „bármire" képes lesz. Ebben a mesterségesen kialakított helyzetben hozzávetőlegesen tényleg nem lesz különbség a létezők között.

A *„fordított spiritualitás"* tekintetében – legalábbis a szemünk előtt zajló események közül – nehezen találhatnánk megfelelőbbet a „virtuális valóságnál". Ahogyan minden beavatásban, ebben az esetben is bizonyos fokú tudati transzformációról beszélhetünk. De amíg a valódi spirituális beavatás célja, hogy a tudatot függetlenítse a testtől, illetve attól a lehatárolt állapottól, amit a földi-emberi valóság jelképez, addig a „virtuális valóság" esetében nemcsak hogy megmarad a tudat testhez kötöttsége, hanem további béklyót is kap, a fejre illesztett készülék – vagy ennek valamely változata – formájában, amely olyan világot tár a használója elé, és olyan

világtól való függést alakít ki, ami *„magának a hamisságnak a megtestesülése”*.[13]

Ezen a „virtuális” világon belül sok mindenre képes lesz az ember. Repülni tud, csodákat tenni, új világokat, személyeket, tárgyakat tud maga elé teremteni egy gondolattal, ám mindezt annak árán, hogy még szorosabbá zárta tudata börtönének ajtajait. Mindez tulajdonképpen egy antikrisztusi állapotnak felel meg, ahol mindarra képes lesz az ember, amire maga Krisztus, azzal a különbséggel, hogy ez szigorú értelemben már nem az emberi világban megy végbe, valamint tökéletesen hiányzik belőle az Atyával való egyesülés szándéka. Vagyis a különleges képességek és varázslatos élet ára, hogy Istentől, azaz a magasabb tudatállapotok megvalósításától való elzártságot maximalizálja az egyén tudati ugrás – jobban mondva, esés – révén. Ez pedig tökéletesen egyezik azzal a Guénon által felvetett megjegyzéssel, miszerint *„az Antikrisztusnak kell lennie az összes lény közül a leginkább »részedettnek«”*.[14] És mit nevezhetünk az önámítás felülmúlhatatlan jelének, ha nem egy olyan létező hozzáállását, aki a transzcendencia, de még saját emberi világa felé is tökéletes vakságban van, és közben – a „virtuális valóság” adta lehetőségek folytán – mégis istennek képzeli magát?

Ez felveti azt az elsőre talán meghökkentőnek tűnő gondolatot, hogy a „virtuális valóságot” előidéző eszközeinkkel való foglalkozás valójában egy sátáni rituáléban való mindennapos és öntudatlan részvételnek felel meg. Vagyis majdnem minden esetben, amikor interakcióba lépünk ezekkel az eszközökkel, azt az akaratot erősítjük és tápláljuk, amely mindezt létrehozta. Ha emellett a rádió- és tévécsatornák vagy az internet által sugárzott tartalmak általános színvonalát, irányulását és szimbólumait is megvizsgáljuk, az iménti megállapítás egészen érthetővé válik.

Hogy itt tényleg valami olyasmiről van szó, amely egy negatív irányba mutató közös rítusnak felel meg, jól illusztrálja az a filmnézésnek nevezett kollektív imaginációs művelet, aminek kapcsán érdekes összefüggést állapíthatunk meg a jövőt ábrázoló különféle filmek és az életünkben megvalósuló jelenségek tekintetében. Megfigyelhető, hogy amit néhány évtizeddel korábban vetítettek a közönségnek, annak jórésze mára megvalósult, és minden bizonnyal azért valósulhatott meg, mert az emberek elkezdtek nagy erővel hinni bennük, ily módon kedvező feltételeket teremtettek a létrejöttükhöz.

További okkult színezetet ad mindennek az a különös tény, hogy a televízió a korábban nagy népszerűségnek örvendő spiritiszta szeánszok *eltűnésével* párhuzamosan kapott egyre nagyobb figyelmet, de a „holtak feltámasztásának” illetve „megidézésének” gyakorlatát sajátos formában továbbra is *őrzi*. Rég meghalt ismerősök felvételeit idézhetjük magunk elé néhány kattintással, mintha mindazon okkult jelenségek és erők, amelyeknek korábban ritualisztikus keretek között engedtek teret, a „virtuális valóságban” élnének tovább. Ahogy a kísértetek és szellemek esetében, úgy a „virtuálisan” megjelenő lények esetében is elmondható, hogy a valódi személyek egyfajta lecsapódásai, visszfényei, melyek csupán maradványszerűen hordoznak valamit az élő személyből. Ilyen értelemben a tévézés nem sokban különbözik a halottidézés okkult tevékenységétől, és a kísértetvilággal való egyre intenzívebb kapcsolattartástól. Sokatmondó ennek kapcsán, hogy milyen állapotba kerülünk néhány órányi tévé vagy számítógép előtti ücsörgéstől: mintha kiszívták volna belőlünk az életet,

„(…) amennyiben el tudjuk képzelni »a virtualitás terébe« zárt, és az általános létmódunkat alulmúló tudatállapotot, ennek analógiájára el kell tudnunk képzelni olyat is, amely felülmúlja az általános önátélésünket.”

és mintha magunk is kissé kísértetszerűvé váltunk volna.

Mindezeken túl itt az *avatára*i minőség deviáns megvalósulásával van dolgunk, annak is két formájával, hiszen egyfelől a megtévesztett emberek részéről ténylegesen megtörténik valami, amit leginkább a „leszületés" kifejezéssel jellemezhetünk, ám olyasfajta leszületéssel, amelynek végrehajtója magasabbrendű eredetét teljesen el akarja feledni, s magát a megnyilvánulás legalsó pontjából kívánja származtatni.[15] (Eléggé beszédes, hogy az internetes felületekre való regisztráció esetén a nevünkhöz rendelhető profilkép egyik általános megnevezése pontosan az „avatár".) Másfelől a háromdimenziósan kivetített hologramok formájában – aminek a fejlesztők nagy erőkkel keresik a módját – egyfajta „felszületésről" is beszélhetünk. Itt a „virtuális alakok" világunkba való kivetítéséről van szó, ami bizonyos mértékben most is zajlik, és azonos e kísértetszerű, emberalatti realitás emberi világunkba való beszivárgásával, valamint annak elhitetésével, hogy ezek legalább ugyanolyan létjogosultsággal és valóságtermészettel rendelkeznek, mint maga az ember. Ennek kapcsán már csak azt a kérdést kell feltennünk, hogy vajon eme ellen-*avatára*i jelenségnél van-e még, amire jobban illik a sejtelmes megfogalmazás, hogy *„(a) fenevad, a melyet láttál, volt és nincs; és a mélységből jő fel és megy a veszedelemre. És a föld lakosai csodálkoznak (…), látván a fenevadat, a mely vala és nincs, noha van"*?[16]

Mindezt azért éreztük szükségesnek elmondani, mert – amellett, hogy felhívtuk a figyelmet a „virtuális valóság" veszélyeire – meg akartuk mutatni, hogy amennyiben létezik tudati alászállás, ennek logikája mentén léteznie kell tudati emelkedésnek is; amennyiben el tudjuk képzelni „a virtualitás terébe" zárt, és az általános létmódunkat alulmúló tudatállapotot, ennek analógiájára el kell tudnunk képzelni olyat is, amely felülmúlja az általános önátélésünket. E megközelítés révén nyíltabb képet kaphatunk arról, hogy mi a különbség vagy akár a hasonlóság a valódi beavatás és az ellenbeavatás természete között, amelyek, mint láthattuk, irányukat tekintve nagyobb ellentétben nem is állhatnának egymással. Ennek a kontrasztnak a megértése és belátása talán elindíthat bennünket a helyes irányba, és talán azt is elismerjük általa, hogy a saját szellemi utunkon legalább olyan elszántnak kell lennünk, mint az ellentradíció azon ágenseinek, akik töretlen lendülettel készítik elő az ellenbeavatás véghezviteléhez szükséges feltételeket.

Jegyzetek

[1] Alan Watt: Az emberi psziché manipulálása. *Magyar Hüperión* (Budapest) 4. évf. 3. sz. (2016. ősz) 316–333. o.
[2] René Guénon: *A mennyiség uralma és az idők jelei*. Debrecen, 2006, Kvintesszencia, 296. o. Buji Ferenc ford.
[3] Uo. 300–301. és 311. o.
[4] Uo. 58–59. o.
[5] Uo. 156–162. o. („A gömbtől a kockáig" című fejezet)
[6] Uo. 51. o.
[7] Jean Baudrillard: A szimulákrum elsőbbsége. In Kiss Attila Attila – Kovács Sándor – Odorics Ferenc (szerk.): *Testes könyv I*. Szeged, 1996, Ictus, 161–193. o.
[8] Vö. Baranyi Tibor Imre: Az iszlám Antikrisztusa. *Északi Korona* (Budapest) 29–30. sz. (2007. november) 49–57. o.
[9] Jel 13,17.
[10] René Guénon: i. m. 53–63. o. („Az individuáció princípiuma" és az „Egyformaság kontra egység" című fejezet)
[11] Uo. 180. o.
[12] Uo. 180–185. o. („Az idő térré változik" című fejezet)
[13] Uo. 305. o.
[14] Uo. 311. o.
[15] Uo. 303. o.
[16] Jel 17,8.